

NAŠA VAS

GLASILO SLOVENSKE REPUBLIKANSKE STRANKE.

Izhaja vsak četrtek.

Stane celoletno 20 Din. (80 K)
 „ pol leta 10 Din. (40 K)
 za inozemstvo 35 Dinara letno
 za Ameriko 1 Dolar

Uredništvo in upravništvu lista:
 Celje, Razlagova ulica 11.

Glavni urednik: Anton Novačan.

Oglasi za vsak mm višine stolpca (64 mm) K 1-20

Mali oglasi do 30 mm stolpca (64 mm) . . K 1-

Pri stalnih inseratih znaten popust.

Glavni temelji kmetijske republike.

Od vsega na svetu je največ vreden človek. Toda niso vsi ljudje enako vredni.

Dolgo dolgo časa so se posamezni ljudje in cela plemena — pravih narodov še ni bilo — klanjali le strahoviti telesni sili. V teh davnih časih so bili najmočnejši ljudje tako siloviti, da so grabili najrajše mlada dekleta in jih žrtvovali bogovom. Bili so torej kakor ljudožrci. Državice, ki so jih oni osvojili, so imele za temelj ljudožrstvo.

Potem so se pojavili junaki, ki so bili ravno tako močni, toda že bolj prosvitljeni. V tisti dobi so ljudje že vedeli za plug in za preslico. Tak glasoviti junak — imenujmo ga Herkul — je izkoreninil vse one ljudožerske razbojnice in je postal vzor človeškega junaštva. Zato je takšen človeški junak mogel dneve in mesece sedeti kraj prelepe žene, ki je predla povese in prepevala še lepše pesmi.

Iz tega prvega človeškega junaštva so nastale najdivnije in najčlovečnejše republike v Grčiji, a na čelu vsem republika Atena s svojim zakonodavcem Solonom; s svojimi modrijani Sokratom in Platonom in s svojim politikom Aristotelom. Svetlo človečanstva je sijalo Evropi iz teh grških republik vse do krščanstva,

pozneje pa tudi v krščanstvu skozi cela stoletja.

Nato je kmalu ugasnilo. Po Evropi, a še bolj po ostalem svetu so zavladali zopet nečloveški, skoro ljudožrski razbojniki pod imenom raznih cesarjev in kraljev. Tako je trajalo vse do francoske revolucije in potem zopet vse do svetovne vojne. Svetovna vojna je pretresla ves svet, toda gospode ni spametovala. Spametovala pa je popolnoma kmetijski stan, delavski stan pa samo na pol. Kmetijski stan je po vsem svetu spoznal, da so njegovi največji sovražniki ljudožrski razbojniki, ki se danes imenujejo militaristi. Tudi je kmetijski stan uvidel, da je prvo in največ vredno človeško delo pravilno obdelovanje zemlje in to svoje zemlje in pošteno prehranjevanje otrok, in to najprej svojih otrok.

Kdor ima svojo zemljo in svojo decu, ta ima tudi svoj dom, svobodni dom. Vsi svobodni domovi enega naroda — to je svobodna domovina. Politično se temu pravi: Kmetijska republika.

Človečnost, svobodni dom in svobodna domovina — to so torej glavni temelji kmetijske republike.

V Zagrebu, dne 23. maja 1922.

Stjepan Radič,
predsednik HRSS.

Glavni temelji seljačke republike.

Od svega na svetu najvrednejši je čovjek. Ali niso ni svi ljudi jednako vredni.

Dugo i dugo vremena i pojedini ljudi i cela plemena — pravih naroda još nije bilo — klanjala su se strahovitoj tjelesnoj snagi. U to davno doba najjači ljudi bili su tako siloviti da su otimali najradje mlade djevojke i žrtvovali ih bogovima. Bili su dakle kao ljudožderi. Državice, koje su oni osvojili, imale su za temelj ljudožderstvo.

Onda su se pojavili junaci, koji su bili isto tako jaki, ali već mnogo prosvetljeniji. U to su doba ljudi već znali i za plug i za preslicu. Takav glasoviti junak — nazovimo ga Herkulom — izkorenio je sve one ljudožderske razbojnice i postao uzorom čovječnoga junaštva. Zato je takav čovječni junak mogao dane i mjesece sjediti uz koljeno divnoj ženi, koja je predući povjesmo pjevala još divnije pjesme.

Iz toga prvoga čovječnoga junaštva nastale su najdivnije i najčovječnije republike u Grčkoj, a na čelu im republika Atena sa svojim zakonodavcem Solonom; sa svojim mudracima Sokratom i Platonom i sa svojim političarom Aristotelom. Svetlo čovječanstva iz tih grških republika

sijalo je Evropi sve do krščanstva, a kasnije opet i u krščanstvu kroz čitava stoljeća.

Onda je skoro ugaslo. Evropom, a još više ostalim svijetom opet su zavladali nečovječni, gotovo ljudožderski razbojnici pod imenom raznih careva i kraljeva. Tako je trajalo sve do francoske revolucije i opet poslije nje sve do svietskog rata. Svjetski rat cijeli je svijet prodrmao, ali gospode nije opametio. Opametio je do kraja samo seljačstvo, a i radništvo samo na pol. Seljačstvo je po celom svijetu spoznalo jasno, da su mu najveći neprijatelji ljudožderski razbojnici, koji se danas zovu militaristi. Još je seljačstvo spoznalo, da je prvi i najvredniji čovječji posao valjano obradjivanje zemlje i to svoje zemlje i pošteno odhranjivanje djece, i to najprije svoje dece.

Tko ima svoju zemlju i svoju decu, taj ima i svoj dom, slobodni dom. Svi slobodni domovi jednoga naroda — to je Slobodna domovina. Politički se tomu veli: Seljačka republika.

Čovječnost, slobodni dom i slobodna domovina — to su dakle glavni temelji Seljačke republike.

U Zagrebu, dne 23. svibnja 1922.

Stjepan Radič,
predsednik HRSS.

Klerikalci in Republika.

V nedeljo, dne 21. maja se imeli v Celju klerikalci sejo vodstva SLS. Na tej seji je bila sprejeta resolucija, v kateri pravijo, da so klerikalci i monarhisti i republikanci kakor kdo hoče, kakor se komu poljubi.

Torej klerikalci so pod prifiskom Radičevega proglosa v zadnji „Naši Vasi“ zdrsnili in z enim kolenom poklekli pred republiko. Z drugim kolenom pa si še ne upajo, ker so strahopetni in se bojijo Belgrada. Je tudi umljivo: Stranka, ki ima štiri penzionirane kraljevske ministre, ne more postati republikanska.

Da malo začudimo naše laži republikance, prinašamo danes majhno zgodbo iz zgodovine republikanskega gibanja v Sloveniji:

„Tri dni, predno je podpisal g. Stjepan Radič zvezo s Slovensko Republikansko Stranko, so bili pri njem v Zagrebu oficijelni odposlanci Slov. Ljudske Stranke. Rotili so in prosili so g. Radiča, naj bi ne delal nobene zveze z predsednikom Slovenske Republikanske Stranke Antonom Novačanom, ker se bo Slovenska Ljudska Stranka v kratkem proglasila za Slovensko Republikansko Ljudsko Stranko in prosila za zvezo s Hrvatskim Blokom. Radič pa je klerikalce odbil, češ, da ne more imeti ničesar skupnega z ljudmi, ki so že tolikokrat izdali slovensko ljudstvo.“

To je zgodovinska resnica. Druga zgodovinska resnica je:

„Da je g. Dr. A. Korošec še pred tremi meseci trkal na vrata Hrvatskega Bloka! Da je g. Dr. Korošec ponujal Hrvatom neke koncesije, ako ga sprejmejo v Hrvatski Blok! Da pa je g. Radič ponudbo odbil, ker se mu je gnusila politika slov. klerikalcev.“

Prihodnjic priobčimo še nekaj zgodovinskih resnic, da bo naše ljudstvo videlo, kako klerikalci mislijo o republiki.

Slovenska Ljudska Stranka in Hrvatski Blok.

Klerikalci ne morejo preboleti naše Slovenske Republikanske Stranke. V svoji celjski resoluciji so se vrgli na Hrvatski Blok in na velikega voditelja hrvatskega seljačkega naroda g. Stjepana Radiča. Pravijo, da se g. Radič ne sme vmešavati v slovenske razmere in da je škodoval Jugoslaviji, zato ker ni šel v Beograd.

Ker jih je g. Radič zavrnil in jih ni hotel sprejeti v Hrvatski Blok, kakor poročamo na drugem mestu, so klerikalci hudi nanj, kakor je huda stara devica, če jo ženin odbije.

Zdaj pa poglejmo, ali je res, da je g. Radič slabo storil, ker ni šel v Beograd.]]

Da je šel g. Radič v Beograd bi ne bil ničesar dosegel, ker je vlada s pomočjo samostojnežev in Turkov itak imela večino. Kaj so dosegli klerikalci s tem, da so šli in še hodijo v Beograd? Nič. Papirnato opozicijo delajo, bogate dnevnice pobirajo in njihovi štiri ministri mastne penzije vlečejo.

Radič pa je bil toliko pošten, da ni hotel v Beograd po dnevnice in da so tiste dnevnice, ki iznašajo že nad 36 milijonov, ostale v žepih davkoplačevalcev.

Čudni so naši klerikalci! Zdaj se delajo naenkral republikanci. To so lažirepublikanci, so papirnati republikanci. Prava republikanska stranka je tista stranka ki si upa republikanstvo vzeti v svoj program in ki si upa imenovati se republikanska stranka.

Radič se nič ne vmešava v slovenske razmere. Ni prišel Radič k Novačanu, ampak je Novačan šel k Radiču, ker je tako volja slovenskega kmetijskega in delavskega naroda, da imamo zvezo z Radičem in s poštenim hrvatskim narodom.

Republikanec je samo tisti ki to odločno pove in ki je organiziran v Slovenski Republikanski Stranki. Taki republikanci kakor so po celjskem shodu naši klerikalci, je tudi samostojni Mrmolja, ki na vsakem shodu jamra, da je „v srcu republikanec“, v Beogradu pa zlate skledje liže.

Sicer so pa Samostojneži še najbolj pametni. Mislijo si, zajemajmo, dokler se da, za nami bo itak potop.

Organizacijam SLS, ki so se izrekle odločno za republiko.

Vodstvo SLS je na seji v Celju dne 21. maja t. l. s svojo resolucijo naznanilo vsemu svetu, da so se izrekle že cele organizacije SLS za republiko.

Pozivamo vse tiste organizacije SLS, ki so že republikanske, naj se v najkrajšem času izjavijo, ali še ostanejo pod okriljem SLS, ali pa nameravajo ustanoviti lastno republikansko stranko. Ker je Slovenska Republikanska Stranka ponovno povdarila, da hoče ohraniti slovenskemu narodu sveto katoliško vero (brez trohobe starega klerikalizma) in slovenski jezik ter da se hoče boriti za slovensko republiko v okvirju zvezne Jugoslavije, ni med SRS in že republikanskimi organizacijami SLS nobenega razločka več. Zatorej je edino pametno, pošteno in častno, ako se strnemo vsi v mogočno republikansko fronto slovenskih kmetov in delavcev.

Izgovor vodstva SLS, kakor da je vsejedno, kakšna je skleda, samo da je v njej dobra jed, je jalov in ničev. Mi vemo, da se najboljša jed pokvari v nelaščeni lončeni skledi, v skledi iz porcelana pa se ohrani in dobro tekne. In kdo bo zajemal sva-

tovsko jed iz korita, ki je tesano za svinje?

Mi smo daleč od vsakega frama-zonskega liberalizma, smo pa tudi nasprotniki cincajočega vódstva Slovenske Ljudske Stranke.

Torej v imenu Boga — vsi pravi možje na plan!

Republikanski shod pri Sv. Štefanu pri Žusmu.

V nedeljo, dne 21. maja se je vršil shod SRS pri Sv. Štefanu pri Žusmu. Čeprav klerikalni župan ni dopustil, da bi se ta shod oznanil pred cerkvijo, udeležilo se ga je vendar okrog 120 kmetov in delavcev. Shodu je predsedoval predsednik Republikanskega Vaškega sveta Franc Kučar, vlado je zastopal g. okrajni glavar Pinkava. Prvi govornik predsednik SRS Novačan je v dveurnem govoru razložil našo notranjo in zunanjo politiko od prevrata do danes. Ošibal je lahkovernost in kratkovidnost vseh naših političnih strank, ki so imele leta 1918 usodo slovenskega naroda v svojih rokah. Razkrinkal je izdajalsko politiko samostojne kme-tiške stranke, ki je zatajila v vladi ves svoj program, pozabila vse svoje obljube, razočarano slovensko ljudstvo pa pustila na milost in nemilost vsem škklafajzerjem in oberškklafajzerjem, da ga izžemajo do zadnje kapljice. Samostojneži so v prvi vrsti krivi in odgovorni, v drugi vrsti pa tudi klerikalci in socijaldemokrati vsled svoje mlačnosti in vsled svoje papirnate in samo navidezne opozicije proti vladi. Edino Radičeva Hrvatska Republikanska Stranka ni zatajila svojega programa. Ostala je doma, ker hoče, da bodi Hrvat gospodar na svoji zemlji kakor tudi mi hočemo, da smo edini gospodarji na svoji slovenski zemlji. Slovenska Republikanska Stranka je stranka vsega delovnega slovenskega ljudstva, ki se hoče otresti vsake nadvlade domačih in belgrajskih kapitalistov in živeti v slogi z brati Hrvati, Srbi in Bolgari v zvezni republiki Jugoslaviji. Zato se je naša stranka oslonila na Hrvate, ki so nam najbližji po veri in jeziku, po odločnosti in poštenju. Zborovalci so izvajanjem

govornika Novačana navdušeno pri-trjevali, le drameljski župan Jesenek je delal medklice, toda vsi zborovalci so bili proti njemu in bi ga bili s silo pognali, da ni tega preprečil navzoči okrajni glavar g. Pinkava, ki je znal duhove pomiriti. Govoril je tudi naš mladi pristaš Metod Dular iz Celja, ki je zelo srečno dokazal, kako so težnje kmetov in delavcev istovetne. Le v slogi in sporazumu bodeta kmet in delavec dosegla svoje pravice. K besedi se je oglasil tudi kmetski delavec Franc Strašek iz Zibike, mlad in zelo nadarjen mož, ki je odkrito priznal, da je bil samostojnež, zdaj pa da je odločno proti tej stranki kmečkih baronov in je pristaš Slovenske Republikanske Stranke, ki hoče ohraniti svojemu narodu vero in jezik in mu priboriti lastno državnost. Zahleval je, da naj bi naši fantje služili vojake v domovini. Dali smo nato besedo samostojnežu Jeseneku ki je v potu svojega obraza dokazoval, da ima naš kmet prenizke davke in je rekel dobesedno: Ljudje preračunite, saj še ni hudo, še premalo plačamo! No, kmetje so ga tako ogorčeni zavrnili, da je blaženemu Jeseneku zmanjkalo sape za dokazovanje naših davčnih dobrot ter je začel z lažmi napadati predsednika Novačana. A ko ga je ta prijel za besedo, je župan Jesenek prosil javno za odpuščenje. Po navdušenem govoru kmeta Čoha iz Pristave je Novačan predlagal pristavsko resolucijo, ki je bila z veseljem sprejeta. Proti sta bila le župan Jesenek in še eden samostojnež, edini samostojno-škklafajzerski pristaš od Sotle do lepih svetošfefanskih gričev.

Zadnja oberbatinaška in oberškklafajzerska „Nova Doba“ si je skovala dopis in trdi, da se republikanski shod v Sv. Štefanu pri Žusmu sploh ni vršil. O, le zaprite oči in varajte sami sebe, zakaj republika je v Sloveniji na pohodu, če je komu prav ali ne!

Širite list „Naša Vas“

A. Novačan.

Jokeljland.

(Dalje). † Albinu Mikužu.
IV.

Mikuž je takoj preiskal celico. Merila je nekaj čez šest kvadratnih metrov in podolgovata je bila. Bila je visoka, okno je bilo pri stropu in seveda zamreženo, kakor je to v ječah navada. Mikuž je ugotovil, da bi ga dosegel le, ako stopi meni na rame. Postavil sem se k zidu in bil Mikužu lestva. Stopil mi je na rame in žalostno oznanil, da vidi samo zidovje in nič več. Zlezal je nazaj in obrnil madraco na tleh. Razstrgani niso bili, bolhe pa so skakale iz vsakega roba in tudi odeja je bila boljša. Za zgnavje pa sva položila vsak svojo gornjo suknjo. Mikuž je imel lončeno pipo, nekaj tobaka in vžigalice. Jaz pa sem imel svinčnik in majhen žepni notes, to je bilo vse.

Legla sva takoj in ždela v molku do mraka. Meni se je neprestano vsiljevalo vprašanje, kje in kedaj sem že videl to celico, to sivo zidovje, in kedaj sem imel enako razpoloženje kakor je vladalo zdaj z menoj. Bil sem truden in zdelan, kakor po težkem napornem delu. Zadremal sem in zaspal. Toda v spanju nisem spal, le oči sem zatiskal in mučil sem se, da

jih ne bi odprl. Slišal sem, nekje je tiktakala stenska ura. In nek šum je vršel, kakor bi curljala voda. Slišal sem korake, potem zategel klic, potem zopet tihe nagle besede. Nekdo je odpiral vrata in težko sopel. Počasi, odmerjeno se je plazilo k meni. Odmaknil bi se bil rad, toda neusmiljena stena mi je bila na poti. Tedaj se nekdo dotakne mojih ram, mojega čela in mojih oči. Pogledam in v strahu pridržujem dah. Glej, nad mano se sklanja stavec z dolgo belo brado in me gleda z dobrimi očmi. Kdo si ti, stavec? Kima z glavo, maje z glavo, usta pregiblje, toda njegovih besed ni čuti. Sežem z roko, da se ga otresem, stavec pa se nasmeje krhko in izgine. Ni več sivega starca, na njegovem mestu raste zdaj visoka bela lilija, a iz njene glave lije težka temna gosta kri. Ta črna kri vre in brodi, kipi in se valovito meša, se strne v krvav oblak, ki visi nad mano preteče. Oblak se trga, se razdeli na dvoje, odpira se kakor oreh in iz njega skoči deklica, majhna, bela, zlatolasa in modrih oči kakor vijolica. Objamejo me njene čarobne bele roke, njena usta se krožijo v poljub in vsa lepa in lahka pade meni na prsi.

In sedaj naenkrat zapoje zvonček z milim, drobnim lalajočim glasom.

Domače vesti.

Po zadnji številki „Naše Vasi“, v kateri smo prinesli Radičev manifest Slovincem, so se nam oglasili mnogoštevilni novi naročniki. Vse nove naročnike prosimo, da potrpe, ako ne prejmejo redno današnje številke.

Jugofašisti v Celju. V nedeljo so pretepli jugofašisti v Celju g. Dr. Švaba, zdravnika in znanega splošno priljubljenega skladatelja. — Ali so lo prvi začetki Pribičevega fašizma v Celju? — Kakor nam poročajo, se snuje v Celju „Narodna odbrana“. To bo društvo za oživljanje centralizma v Sloveniji. Celjsko mladino, ki je bila vedno dostojna, opozarjamo, da se ne da zapeljati od „državotvornih“ hujskačev, ki bi radi začeli meščensko vojno.

Požar. V petek, dne 19. maja ob 9. uri zvečer je začelo goreti gospodarsko poslopje načelnika glavnega odbora Slovenske Republikanske Stranke našega vrlega Ant. Mahena v Trnovljah pri Celju. Veliko poslopje je pogorelo do tal. Zgorelo je tudi vse gospodarsko orodje, stelja, slama in krma. Toliko, da so rešili živino, konje in krave. Škoda znaša čez 600.000 kron. Kako je nastal ta požar? Sumi se, da je zažgala hudobna roka, ki zna pisati tudi prazne in puhle protirepublikanske pesmice.

Naši shodi. Shod SRS v Slivnici pri Mariboru, ki se je imel vršiti včeraj 25. maja, nam je mariborsko okrajno glavarstvo prepovedalo, češ, da ni bil pravilno prijavljen. O tem bomo še pisali. — V nedeljo, dne 28. maja se vrši naš shod v Sv. Bolfenku pri Središču in sicer po rani maši v prostorih gostilne Gregorinčič, Popoldne istega dne imamo shod v Grabah pri Središču in prostorih gostilne „Šulek“ (Kosi). Republikanci, udeležite se teh dveh shodov, da se „v srcu republikanec“ očka Mrmolja ne bo preveč postavljaj.

Kdor želi postati naš agitator naj to blagovoli naznaniti načelstvu Slovenske Republikanske Stranke v Celju. Izdatki za eventualne potne stroške pri agitacijskem poslu se povrnejo. Pogoji so: pravo republikansko

mišljenje, moralična in duševna sposobnost in nesebični namen pomagati delovnemu ljudstvu do svojih pravic.

Na desno in levo. Vsem našim strankam je pretresel možgane Radičev manifest Slovincem. Vsi so brez glave, naši hrabri matadorji, in zato so se vrgli z vso silo na Novačana. Nas to ne ustraši. Tudi ne bomo odgovarjali na osebne napade, ker vemo, da bo zdaj Novačan vsega kriv. Pisali boš, da so ga plačali demokrati, da so ga plačali klerikalci, da je tat in slepar, da je poneveril milijone in da ima v Afriki s črno zamorko troje nezakon-skih otrok. Tudi je ubil sedmero ljudi in tako dalje, kakor pač stoji v leksikonih naše slavne slovenske žurnalistike. Novačan bo pa lepo molčal in si mislil: Če greš s palico skozi vas, lajajo na tebe vsi psi in kužki.

Kraljeva poroka bo menda preložena na 8. junija. Vzrok je nevarna bolezen nevestine sestre Jelene, so-proge grškega prestolonaslednika.

Povodom kraljeve poroke se bo izvršila obširna pomilostitev kaznjencev

FILIP OGRİČ

konces. zobotehnik, načelnik in častni član Obrtnega društva za Novo mesto in okolico, načelnik obrtne organizacije za Slovenijo, član načelstva SKS, član obrtnega vrhovnega sveta za Slovenijo, namestnik zastopnika vlade v okrajnem šolskem svetu, podnačelnik dež. zadr. konces. zobotehnikov za Slovenijo v Ljubljani, načelnik pododbora akcionog odbora samostalnih i nesamostalnih zobotehničara Jugoslavije v Zagrebu, občinski svetovalec in načelnik električnega odseka mestne občine, zastopnik obrtništva v odboru Glasbene matice, podnačelnik zdravstvenega zastopa novomeškega okrožja

v Novem mestu.

Ta samostojni steber se z ministrskim avtom vozi po Sloveniji in je pustil to svojo vizičko na našem prepovedanem shodu v Slivnici pri Mariboru. S tituli obremenjeni g. Ogrič pa je pozabil še en svoj naslov: „Salzstangelvertilger“ ali po domače prijatelj slanih klinev in vitez koščenega nahrbtnega križa še manjka, potem bi bilo karjiera g. Ogriča popolna.

1571 sedežev je rezerviranih za Slovenijo na tribunah ob priliki kraljeve poroke. Liberalna in samostojna stranka bosta zato poslali vse svoje pristaše, kar jih imata, v Belgrad

— Kaj, vpraša Mikuž, pobegli menda ne boste?

V tem začujemo nekje na hodniku korake. Vojak pritegne vrata in jih hitro zaklene.

Mikuž je sedel k meni in pokazal cigareto. Ko sem jaz spal, se mu je posrečilo, da je s trkanjem privabil stražo. Vojak je šel po ključ in mu odprl.

— Cigareto pa sem izprosil za Vas. Vem da Vam je hudo brez cigarete. Jaz imam „fajfo“.

Ganila me je dobrotla Mikuževa in ponudil sem mu, da bi se pobratila.

— Jaz sem Tona, a Ti?

— Jaz sem Albin. Ko sem bil mlad, so me klicali Belan.

— Torej Belan...

Prisrčno sva si stisnila roke in jela premišljati, kako bi prižgala in kadila. Na vratih celice je bilo okence, veliko kakor volovsko oko.

— Zdaj se bo menjala straža. Prejšnji bi že bil dovolil, novega pa ne poznamo. Skozi okence bi se videl soj in...

Mikuž je vrgel čez glavo odejo, jaz pa sem s klobukom zakril na vratih „volovsko oko“. Prijazna svetloba se je razlila po celici. Mikuž je srečno prižgal svojo lulico. Kadila sva in z dlanjo tajila soj, on od pipe, jaz od cigarete.

Planem po konci. Okoli mrak. Mikuž stoji pri vratih, ki so na pol odprta, in se z nekim razgovarja. Njegov glas je plah, šepetajoč, proseč.

— Kaj bo z nami, kako dolgo ostanemo tukaj?

— Kar je krivih, vas odpeljejo v Gradec. Tam vas bodo sodili. Civi-liste obešajo, militer pa streljajo...

— Pa so že koga obesili, ustrelili?

— Čuje se marsikaj, ne ve se pa nič. Vojska ima svoje posebne postave.

Mikuž je pobesil glavo in se prijel za vrata. S hodnika je visela v celic medlo-svella ploskev, kakor zamazana rjuha. Straža je bil mlad mož, infanterist, krepkih in v tesno uniformo zbitih udov. Igral se je z jermenom na puški in polukaval v celico.

— A še eden je z Vami! — je dejal in me omeril s pogledom.

— Ste rezervist? ga vprašam.

— Ja, v dveh, treh dneh odidem na fronto.

— Vas je kaj strah, se kaj bojite?

Ogledal se je oprezno. Mikuž mi je z roko na hrbtu dajal znamenja, da naj bi molčal. Straža se je nagnil v celico in začel s pritajenim glasom:

— Kaj bi se bal? Tri reči so: Ali poginem, ali bom ranjen ali pa se zdrav povrnem domu. Te tri reči so... Vmes pa je še nekaj...

Ostane sedežev zasedejo Kristanovi socialisti.

Kako znamo brati in pisati. Na vsakih sto prebivalcev v naši državi zna brati in pisati v Srbiji 25 ljudi, v Hrvaški in Slavoniji 35 ljudi, v Črni gori 25 ljudi, v Dalmaciji 25 ljudi, v Bosni in Hercegovini 15 ljudi, v Vojvodini 65 ljudi, v Sloveniji 90 ljudi.

Volitve v oblastvene skupščine se bode vršile do 28. julija. Na vsakih 10 tisoč prebivalcev prebivalcev pride en poslanec.

Listnica uredništva. Dopisniku iz Maribora. Da, tudi v Maribor pridemo, tudi v Mariboru bomo razvili republikansko zastavo. Kar se tiče republikanskega dnevnika v Sloveniji, o tem pade odločitev v najkrajšem času. Ali bo naš dnevnik izhajal v Mariboru ali v Ljubljani? Tudi o tem bomo še govorili. Pridite v Celje in obiščite nas. Pozdravljeni!

Dopisi.

Iz središke okolice. Vaša ideja pridobiva v našem kraju vedno več pristašev. Med ljudstvom vlada veliko zanimanje za Slovensko Republikansko Stranko. Prav je rekel g. Mahen, da je baklja v slamo vržena, samo sedaj treba ta ogenj pridno podpihovati, da nam ga različni monarhisti ne uduše. Pridite in preženite ljudstvu tisti strah, pred današnjim režimom, da ne bo samo na tihem izgovarjalo „Republika“, kajti v Sloveniji je na tisoče ljudi, ki so na tihem republikanci, kateri so bili naših misli še predno se je osnovala SRS.

Med ljudstvom, ki se je udeležilo našega shoda dne 14. tm., vlada veliko ogorčenje nad fašistovskim nastopom naših Samostojnežev, katerih pristaši so bili: par tistih samostojnih generalov, kateri so pri stranki samo zavoljo svojih nikdar polnih žepov, nekaj središke jare gospode, večinoma demokratov, par kmetovalcev, kateri še menda premalo davka plačajo, ter nekaj vajencev, ki še sploh volilne pravice nimajo. Naši Samostojneži se sedaj bahajo, češ, Novačana gotovo več ne bo v Središče, pa žalibog sami sebi pesek v oči mečejo. To je bil menda zadnji juriš Samostojnežev,

So trenutki, ko spoznaš svojega bližnjega tako jasno, da ti niso več uganka njegove oči in da zreš v njegovo bit kakor na dno zelenega jezera. Kakor v notranjosti stroja vidiš vse nagibe njegovih misli, čustev in dejanj; jasni so ti njegovi grehi in stranpotja, razumljive njegove vrline in slabosti. Ječa je spovednica, ječa je mučilnica duše. In zato ni bilo res ko sva si z Mikužem rekla, da je lepo kaditi ob zaprtih vratih in z Damoklejevim mečem nad glavo. Res pa je, da se je Mikuž razgovoril in začel o svojem življenju. Vse po vrsti, od rojstva do tistega večera je povedal. Sin Solčavskih planin je šel v svet, se učil za trgovca, se mučil pri nekem peku, imel svojo prvo ljubezen, bil vojak, se oženil in se umiril v Žalcu in postal občinski tajnik. Vedno je bil dober Slovenec in dober človek, na slovenstvo pa ga je priklenila čudna zgodba iz njegovih fantovskih let. Romal je nekoč po slovenski zemlji, brez službe kruha in strehe, in je po noči zaspal pod milim nebom na kupu pokošenega sena. Ob polnoči pa se je prebudil in zvezde so bile nad njim, v srcu pa žalost in v glavi omotica. Bože moj, je mislil, zakaj se mučim po svetu, zakaj sem brez strehe in kruha! Mislil je dalje, svojo nesrečo pozabil,

kajti pri bodočih volitvah bodo lahko svoje glasove na prste prešteli.

Ostro obsojamo nastop vladnega komisarja in poslanca Mrmolje, kateri je tulil kakor razjarjen bik. Naj si vodstvo naše stranke to zabeleži, ter jih ob primernem času naplati za njih zasluge.

Iskreno pozdravljam zvezo z Radičem, kajti le takrat bomo izvojevali končno zmago, če bomo združeni, sporazumno z našimi brati, stopali po poti do našega cilja.

Posvetiti hočemo vse svoje moči agitaciji za našo veliko idejo. Žene nas tista nesebična zavest, da bo enkrat konec bednemu stanju nas delavcev in kmetov, da se otresemo naših, oziroma belgrajskih buržujev, ter, da bomo enakovredni bratje Slovenci, Hrvači, Srbi in Bolgari pod okriljem Velike Zvezne Jugoslavije.

Gospodarstvo.

Agrarna reforma in narodno gospodarstvo.

Da ustrezemo vsestranski želji naših cenjenih čitateljev, zlasti malih kmetov, viničarjev in podeželnih delavcev, prinašamo naslednje vrstice o glavnih pojmi agrarne reforme ali preustroju kmetijstva sploh.

Ker je vprašanje agrarne reforme eno največjih socialnih vprašanj, je potrebno, da mu posvetimo nekoliko več pozornosti.

Agrarna reforma se dotika v prvi vrsti pravice posedovanja zemlje; ta pravica izhaja iz sorodne, plemenske in skupne posesti zemlje vsled razvijanja sorodstva, množitve človeškega rodu in s tem nastale potrebe za delitev dela. V starem veku, ko še ni bilo toliko ljudi na svetu, je mogel uporabljati zemljo vsakdo, kolikor je hotel. Takrat je služila zemlja v splošno uporabo vseh ljudi in nikdo si ni lastil pravice posesti nad njo. V srednjem veku pa, ko se je začel razvrstovati človeški rod v plemstvo in podaništvo, so si prilastili zemljo kralji in knezi in jo poklanjali svojim prijateljem in oprodam, ki so se odlikovali v bojih zoper sovražne sosedje in kmetске puntarje. To je bil takozvani fevdalizem ali fevdno pravo.

misli je na drugih sto, na drugih tisoče, ki so revni kakor on, brez strehe, brez kruha in službe. Zakaj? In tedaj je misel do kraja domislil in je našel svobodo, ki je Slovenija ne pozna, ker nad njo počiva težka tuja roka. Našel je in si globoko v srce zapisal resnico, da ima sužnost sto različnih glav in sto imen, a najstrašnejša in najgusnejša je sužnost, ki ti brani, da ne moreš izreči vsega, kar misliš in občutiš.

Opajale so me v mraku njegove besede, opajal me je ostri tobakov dim. In zopet se mi je vsiljevalo vprašanje: Kje sem že poslušal tega moža, kedaj sem že bil v taki celici? Razmislil sem se in se spomnil svojih sanj, ki sem jih imel v Pragi, mesec dni pred vojno.

Sanjalo se mi je, točno drama v treh dejanjih, da sem bil zaklenjen v tesno sobo, tako, kakor je ta celica. Z visokega okna sem gledal vojake, ki so vlekli kanone. Bil sem prestrašen in srce mi je morila zavest, da moram umreti. To je trajalo dolgo dolgo in malo da nisem strahu skoprnel.

Slika se je spremenila. Dva moža sta prišla k meni in starejši se mi je smehljaj. Vprašal sem ga, ali res moram umreti? On je zanikal z glavo in zašepetal: „Rešen si!“

Lastninska pravica zemlje se je razširila šele po revolucijah v 17. in 18. stoletju na vse državljane. Francoska revolucija leta 1789. je proglasila zakon o ravnopravnosti vseh ljudi glede lastninske pravice, ukinila fevdalno kmetstvo in razdelila vsa kraljevska, plemenska, fevdalna, duhovniška in samostanska posestva. Ta svobodoljubni duh francoskega naroda je rešil poleg mnogih drugih stvari tudi boj človeštva, ki se je bil do takrat za dvoje pravic: pravico vladanja enega nad drugim in pravico osebne lastnine in prebudil svobodomiselnost revolucionarno gibanje v celi Evropi. Začele so padati monarhije z neomejeno vladarsko oblastjo (absolutizmom) in na njihova mesta so stopale konstitucionalne ali parlamentarne monarhije in republike; prvenstvo plemstva se je izgubljalo in na njegovo mesto je stopilo meščanstvo (buržoazija), srednjeveški klerikalizem je zamenjala svoboda in reformacija vere, a fevdalne pravice je ukinil narodni svobodomiselnost in napredni duh (liberalizem).

To misel nedotakljivosti narodne in socialne svobode je zagrabila Srbija leta 1804, ko se je vzdignila zoper svoje stoletne tlačitelje Turke, jih premagala pod vodstvom Črnega Jurija ali Kara Djordja in ustanovila samostojno narodno državo ter razdelila zemljo. Enako je povzročila revolucija v Nemčiji leta 1861. Še v večjem obsegu je posegala v kmetске odnose boljševeška revolucija v Rusiji leta 1917, ki je obračunala popolnoma s starim sistemom in ki se do danes ni mogla popolnoma ustaliti in izkristalizirati vsaj v glavnih potezah za novo socialno in gospodarsko življenje.

Najzadnji ostanki fevdalizma in kmetstva v Evropi so se ohranili vse do današnje dobe v nekaterih krajih Balkana. Pa tudi ti so bili izbrisani z našim ujedinjenjem v eno državno področje leta 1918, kar so izpričali že prvi državni akti, ki so oznanjali svetu naš postanek in sicer v odredbi o agrarni reformi.

Jugoslavija je po svoji zemljepisni legi in podnebjju, kakor tudi po kako-

Kaj je v sanjah čas, kaj je srcu čas? Zdelo se mi je, da je preteklo stoletje. Našel sem se na beli cesti, po belem solnčnem dnevu. Belo oblečene ženske so mi prihitile naproti in klicale: Srbi, Srbi! Okrenil sem se in stal pred četo srbskih vojakov, ki so šli proti meni s puškami in bajoneti. Eden izmed njih, moj prijatelj iz Knjaževca, pa je vrgel puško v stran, skočil k meni in me je objel. V tem je počila puška in krogla me je zadela v hrbet. Prebudil sem se. Povedal sem Mikužu te svoje pražke sanje. Mikuž pa jim ni pripisoval nobene važnosti. Jaz pa sem vedel, da so bile tiste sanje preroške sanje in da se je začelo njih izpolnjevanje v tej celici z današnjim dnem.

— Rad imam Žalec, je pripovedoval Mikuž v mraku, to je trg nad vsemi trgi na Slovenskem. Drevored lip in kostanjev varuje obe strani od prašne ceste in daje hladni hlad kraju in trudnemu sprehodniku. Možje so trdni in značajni in združujejo v sebi možato odločnost s pravo srčno kulturo dobrote in dostojnosti. O moj sivolasi župan Širca, ali me boš pozabil, mojih otrok ne boš pozabil, če poginem jaz... Krona ponosne savinjske doline si Žalec, kraj, kjer si počije srce med iskrenimi, dobrimi ljudmi. Hej, slišiš, spiš? Ali te je že

vosti zemlje agrarna država; kmetско prebivalstvo v njej tvori 85,0% vsega prebivalstva. Iz tega sledi, da bodi prva naša največja skrb iz graditev državnih temeljev v kmetijsko gospodarski smeri s pravično izvedbo agrarne reforme. Kako veliko važnost vsebuje to vprašanje, nam jasno dokazuje primer v današnji Rusiji.

Glavni namen agrarne reforme torej je, zadovoljiti široke mase kmetскеga ljudstva kot državotvornega elementa in zvišati poljedelsko produkcijo. Pri tem se moramo ozirati na narode, ki so agrarno reformo že uspešno izvajali, kakor na Bolgare, Nemce, Dance, Francoze, Grke itd. V Bolgariji so dobili interesenti po 26 ha zemlje, v zapadni Pruski so razdelili 78 veleposestev v skupni površini 409.461 ha na 20.434 malih posestev po 10 do 20 ha in tudi nekoliko po 50 ha, medtem ko je pri nas predvideno približno 2½ ha na družino.

Predvsem si moramo predočiti vprašanje, da-li so veleposestva za poljedelsko produkcijo ugodnejša od srednjih in malih in kake so posledice agrarne reforme sploh. Nasprotniki agrarne reforme trde, da je mogoče na veleposestvih mnogo intenzivnije gospodariti, nego na malih, ker se pridobitve strojne tehnike bolje in lažje izkoristijo. Stroji nadomeščajo človeške delovne sile s prirodnimi silami, kot vodo, veterom, elektriko in umrtvenost velikih kapitalij je napram malim očitna.

Če pa primerjamo poljsko delo z delom v industriji bomo uvideli, da gornje navedbe nimajo trdne podlage, kajti uporabi strojev so že s samim značajem poljskega dela postavljene dovolj ozke meje. Prednost umstvenega in intenzivnega obdelovanja z gospodarskimi stroji na veleposestvih dosežemo prav lahko tudi na malih posestvih, ako se združimo v gospodarske zadruge, enako delniškimi družbam, sindikatom in kartelom v industriji. Kar posamezniku ni mogoče storiti, to nam je omogočeno zadržnim potom. Združeni kapital vseh članov gospodarske zadruge predstavlja mogočno obratno silo, ki omogoča vsakemu posameznemu članu intenzivno in umstveno obdelovanje njegove zemlje.

objela kedaj vročekrvna Savinčanka, ali si že gledal kedaj v njene globoke oči? Še ne? E, potem ti pa želim, da dobiš za ženo Savinčanko. Imajo hitre roke in vike so kakor postrvi, naše Savinčanke. Težke so in močne, debeluharke pa ne najdeš med njimi. To je svoja rasa. Že spiš?

Molčal sem na svojem ležišču in risal z domišljijo lik kralja Petra v mrgoleči mrak...

— Jutri pa me obišče moja žena, je dejal Mikuž svečano, čisto za gotovo me obišče... Tako mi je, kakor takrat, ko sem bil prvič zaljubljen. Če le zmislím na njo...

Zunaj na hodniku so zaropotali težki koraki. Slišali so se možki glasovi, vmes žensko prerekanje. Naenkrat pa je pretresel zidovje bolni, obupni ženski krik:

„Jezus Marija...“

Mikuž je hlastno vstal in reknosciral okrog vrat. Lukal je naporno skozi „volovsko oko“ in je nazadnje oznanil:

— Hudiča... Eno žensko so zaprli... Še ženske zapirajo... Majhna je in vojak jo vleče za roko. Svinje...

Zaprlí so jo v celico, kraj najine, in vso noč je histerično vpila in razbijala po stenah uboga človekulja.

(Dalje prih.)

Kmetijska dela so navezana v glavnem na domačo živino, kmetijske rastline in poseve: vsega dela pa ne moremo izvršiti s poljedelskimi stroji, temveč ga moramo v precejšnji meri izpopolniti z ročnim delom. Pri ročnem delu se izraža prav posebno spretnost in volja posameznega delavca, a njegova marljivost in vestnost je odvisna v prvi vrsti od razmerja, v katerem se nahaja delavec do predmeta doličnega dela.

Ročna dela vrši na veleposestvu plačano delavstvo, kateremu je malo ali prav nič mar na tem, da-li se bo delo dobro opravilo in izplačalo ali ne, medtem ko mali posestnik — lastnik svoje zemlje — posveča svojemu delu največjo pažnjo in obdela zemljo kolikor mogoče dobro, ker mu gre za to, da izvleče iz nje čim večjo korist.

Na malem posestvu je vrhu tega mogoče prilagoditi se lažje vremenskim razmeram in jih obrniti poljskemu delu v prid, kar je n. pr. pri žetvi žita, ki rado izpada, ko je prekoračilo štadij zrelosti, posebne važnosti. Izgube na kakovosti in množini žita, ki se ne dajo preprečiti pri veleobratih, kjer traja žetev delj časa, so zategadelj večkrat zelo občutne.

(Konec prih.)

Po svetu.

Žena-noj. Neki angleški medicinski časopis prinaša to le poročilo: Znani kirurg Alardis je moral operirati neko ženo, ki je pogoltnila cele vilice. Toda ko ji je odprl trebuh, je videl čudeže. Našel je seveda vilice, zraven pa še tri kovane denarje, tri žlice za čaj, tri vijake, pero za pisanje, žrebelj, polovico koščene žlice za obuvanje čevljev in dve šivanki. Operacija ni imela težkih posledic in žena je kmalu vstala. Tedaj so jo zdravniki postavili pod Röntgenove žarke in videli so, da so v njenem trebuhu še drugi

predmeti. Kirurg je torej operiral še enkrat in je izvlekel še ene vilice, šivanko, tri lasne igle, drugo polovico žlice za obuvanje in še dva kovana denarja. Ta žena je danes popolnoma zdrava.

Položaj v Indiji. General Rawlinson, poveljnik angleških čet v Indiji, je v indijskem državnem svetu v Delhiju izjavil, da notranji položaj v deželi prizadeva vladi težke skrbi in bojazen. Bati se je, je dodjal, da se v kratkem času utegne zgoditi, da bo vlada stala pred resnimi težkočami, ako bo hotela vzdrževati red in izsiliti spoštovanje do postav.

Zelo prijetno pri ribanju hrbta, rok, nog in celega telesa, kot kosmetikum za negovanje kože, zob in ust deluje lekarnarja Fellerja prijetno dišeči „Elsafluid“. Mnogo je močnejši in boljši kakor francosko žganje in že 25 let priljubljen. 3 dvojnate steklenice ali 1 špeciialna steklenica skupaj z zamotom in poštnino za 48 K pošilja: Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsa trg št. 318, Hrvatsko.

Vinorejci, čuvajte se prevelikih stroškov s popraviljem škropilnic proti peronospori. Ne kupujte vedno novih gumijevih velikih in malih ploč, raznih kožnih delov in ne pošiljajte razloženih škropilnic kleparju na popravilo, temveč naročite si novo škropilnico „Orel“, ki nima gumijevih niti kožnih delov in je uporabna brez popravila najmanj 10 let. Škropilnica „Orel“ je patentirana kot domači izum našega izkušenega starega vinorejca na Vrhovcu pri Zagrebu, a napravljena je iz čistega bakra in medi.

Predelujemo vsako drugo škropilnico na sistem „Orel“ za K 1000—, nove pa prodajamo po 2000 kron.

Vprašanja in naročila sprejema in takoj izvršuje

Središnji Savez hrvatskih seljačkih zadruga u Zagrebu, Mihanovičeva ul. 2.

Brzjavaj: Zadrugar. 1-4. Telefon 17-14.

Tisoče ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Feller-jev „Elsafluid“

kot kosmetikum

9-7

za nego zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptičnega in čistečega osvežujočega delovanja najboljšega učinka. Ravno tako je priljubljen kod krepko blago delujoče in

vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje

hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in delujoči nego Francosko žganje in najbolje sredstvo te vrste. Tisoče priznanja! Z zamotom in poštnino za vsakega:

3 dvojnate ali 1 špeciialna steklenica 72 K

Za prodajalce:

12 dvojn. ali 4 špeciialnih steklenic 300 K

24 dvojn. ali 8 špeciialnih steklenic 570 K

36 dvojn. ali 12 špeciialnih steklenic 800 K

Poštnine prosto na Vašo pošto. Kdor denar naprej pošlje, dobi še popust v naravi.

Primo: Elsa obliž za kurja očesa 8 K in K 12; Elsa mentolni klinčič 16 K; Elsa posipalni prašek 12 K; Pravo Elsa ribje olje 80 K; Elsa voda za usta 48 K; Elsa kolonska voda 60 K; Elsa šumskimiris 60 K; Glycerin 16 in 60 K; Lysol, Lisoform 48 K; Kineski čaj 4 K; Elsa mrčesni prašek 16 K; Strup za podgane in miši po 16 in 20 K.

EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA donja, Elsatrž št. 318, Hrvatsko.

VAŠA ŽELJA

Imeti res dobro in zanesljivo uro, je izpolnjena, ako si preskrbite uro iz znane urarske tvrdke

SUTTNER.

Prihranite si popraviljanja in jezo.

Najfinejše ure

iz nikla, srebra, tula in zlata i. t. d.

Naročne ure. Bogata izbirkarica veržic, prstanov, uhanov, naročnic,

predmetov iz zlata in srebra vsake

vrste. 15-9

Zahtevajte cenik s slikami od:

Tvorniške tvrtke H. SUTTNER, Ljubliana, št. 979

Samo 1 dinar je treba poslati za stroške ako želite da se vam takoj brezplačno pošlje veliki katalog.

Širite list

„Naša Vas“

Veliko število poljedeljskih delavcev in delavk,

ki prevzamejo vsakovrstno delo na polju zlasti

košnjo

v skupinah po dnini ali pa v akordu.

Poizvedbe pri:

DELAVSKI POSREDOVALNICI v CELJU,

Vodnikova ulica št. 3.

Dober sadni kis

okrog 300 litrov proda po ugodni ceni

Franc Potočnik, Frankolovo.

Sadjarji!

Išče se v zakup posestvo, ležeče v Savinjski dolini, primerno za ustanovitev večje drevesnice za to dolino. Vse zavedne sadjarje in zanimance prosi za ponudbe in nasvete

Drevesnica J. DOLINŠEK, Št. 11j-Velenje.

Kupim vsako množino orehovega lesa

stoječ, posekan ali na lisičaste deske rezan. Istotako kupim vsako vrsto drugega lesa, drva in oglje.

Ponudbe na lesno trgovino

P. Higersperger, Celje, Gregoričeva 3. 1-2

Iščem mlin

z nekoliko zemlje v najem ali za kupiti. Naslov v upravnistvu lista „Naša Vas“.

5-2

Štefan Lokar

Gaberje pri Celju 26-15

Kupuje in prodaje vsakovrstni stavbeni in rezani les.

TISKARNA A. RODE

Vizitke, poročna naznanila, zavilki, pisma, računi, bolete, vabila, lepaki, letaki, posmrtnice, cirkularji, stroškovniki, trgovske karte, knjige v vseh velikostih, brošure, časopisi ter sploh vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela v eni ali več barvah. :: Izdelovanje štampilj iz kavčuka.

LASTNA KNJIGOVEZNIKA

izvršuje vsa v svojo stroko spadajoča dela ceno in okusno.

CELJE, RAZLAGOVA ULICA 12.

Štefan Borlak

lesna trgovina, Celje parna žaga Št. Jur ob juž. žel.

Kupuje in prodaja : vsakovrstni les. :

14-11

Oglejte si 52-10

manufakturno trgovino

J. KUDISZ

Celje-Gaberje št. 16,

nasproti vojašnici Kralja Aleksandra.

Priporoča se vsem odjemalcem:

:: na drobno in debelo. ::

Dospela je velika množina inozemskega blaga po zelo nizkih cenah; na primer sukno za moške in ženske obleke, cefir, šifon in raznovrstno manufakturno blago.

Anton Lečnik

urar, zlatar, optik, CELJE, Glavni trg 4.

Popravila točno in dobro.

Za zlato in srebro se plačuje najvišja cena.

52-12

Fotograf „Pelikan“

umetniški zavod v Celju Razlagova ulica poleg hotela Union, priporoča cenj. občinstvu svoje slike v znani dovršenosti.

SLIKE: za poroke, za društva, za tovarne, za nagrobni kamen, rizbe za klišeje, za lepake, razglednice in razno reklamo, povečave po vsaki sliki in vsaki izpeljavi.

6-4

Kupujem vsako množino

smrekovega lesa,

debelina 10—50 cm, parjene bukovine in stavbenega lesa franko državne meje.

Ponudbe na Fratelli Odoardi Roma (Rim) Via Vespasiano 58 ali Hotel „Union“ Celje. 15-2